

Planet
Budapest
2026

Perzisztens szennyezők bontása bioszén alapú, perszulfát-ion asszisztált heterogén (foto)katalitikus eljárások során

Veres Bence, Dinesh Chandola, Dr. Alapi Tünde

PhD hallgató

Molekuláris és Analitikai Kémia Tanszék

Szegedi Tudományegyetem, TTIK

Dulovics Junior Szimpózium 2026

2026. március 4., Budapest

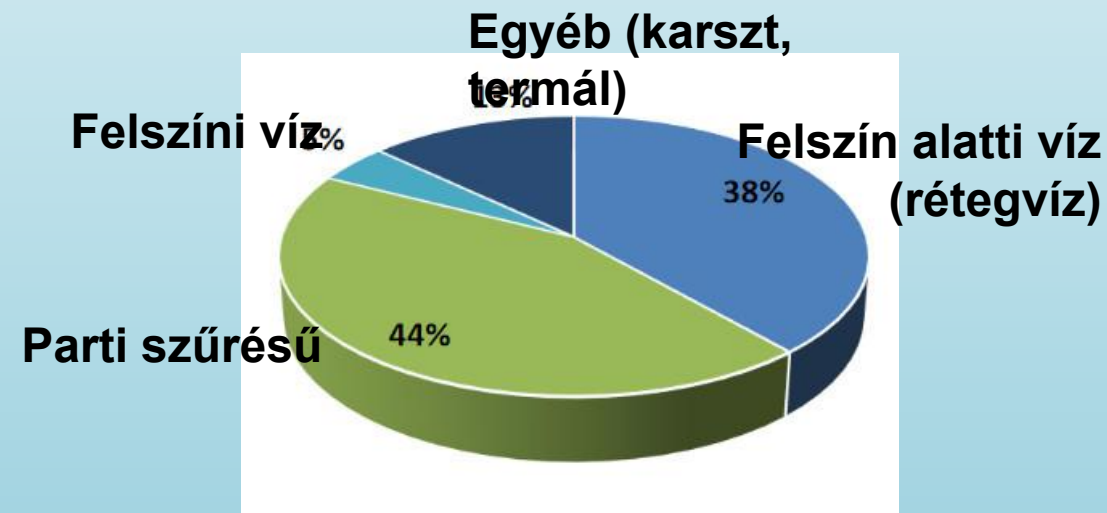
Milyen a tiszta ivóvíz?

színtelen, szagtalan, ízetlen, lebegő anyagot és mikroorganizmusokat nem tartalmaz.

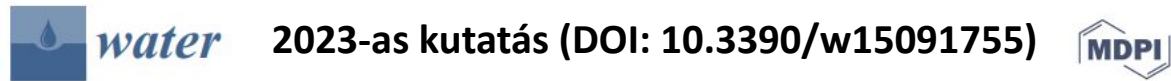
WHO: A tiszta ivóvíz az, ami élethosszig tartó fogyasztás esetén sem okoz egészségügyi problémákat.

Perzisztens szennyező: a klasszikus szennyvíztisztító eljárások után is a vízben marad.

A hazai ivóvízellátás megoszlása a nyersvíz eredete szerint (Belügyminisztérium, 2019)

2023-as kutatás (DOI: 10.3390/w15091755)

Detection and Quantification of Pharmaceutical Residues in the Pest County Section of the River Danube

Tibor József^{1,*}, Szonja Réka Kiss¹, Ferenc Muzslay¹, Orsolya Máté², Gábor P. Stromájer³ and Tímea Stromájer-Rácz^{1,*}

- ¹ Institute of Diagnostic, Faculty of Health Sciences, University of Pécs, H-7621 Pécs, Hungary; szonjak12@gmail.com (S.R.K.); muzslay.fe@gmail.com (F.M.)
- ² Institute of Emergency Care, Pedagogy of Health and Nursing Sciences, Faculty of Health Sciences, University of Pécs, H-7621 Pécs, Hungary; orsolya.mate@etk.pte.hu
- ³ Institute of Basics of Health Sciences, Midwifery and Health Visiting, Faculty of Health Sciences, University of Pécs, H-7621 Pécs, Hungary; gabor.stromajer@freemail.hu
- * Correspondence: tibor.jozsef@etk.pte.hu (T.J.); timea.stromajer-racz@etk.pte.hu (T.S.-R.)

A Duna vizét vizsgálták Budapest környékén, parti szűrésű kutakban. (Naproxen)

Szentendre ~177 ng/L
XX. kerület ~3850 ng/L

Közvetlen egészségügyi kockázatok
Rezisztens baktériumtörzsek kialakulása

2035-től érvényes, módosított EU-s direktíva (91/271/EGK)

kötelező negyedleges szennyvízkezelési eljárások

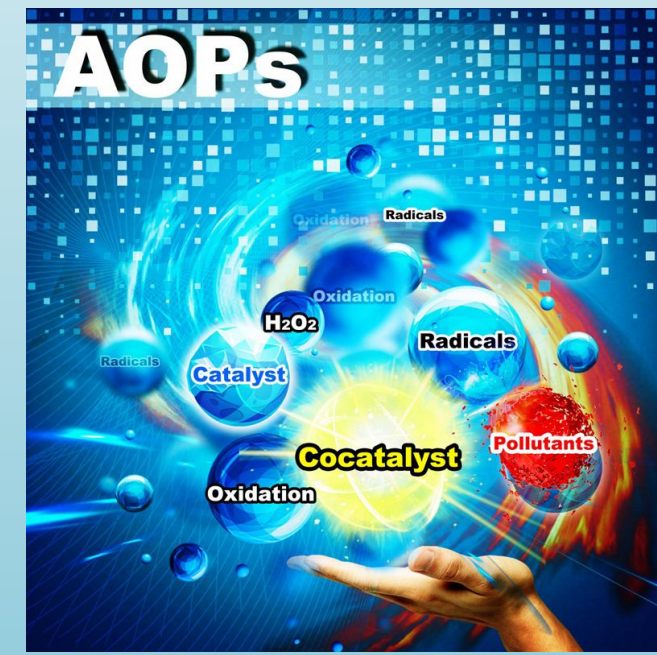
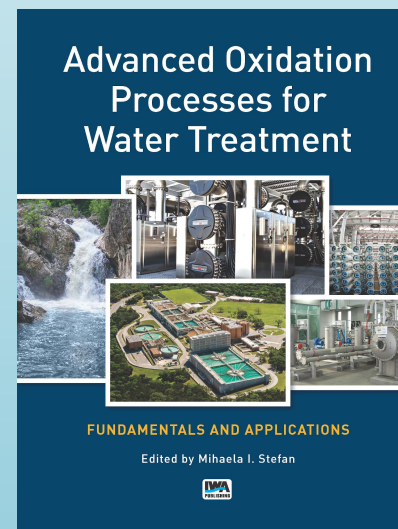

Költséghatékony, kiegészítő eljárások alkalmazása

Nagyhatékonyságú oxidációs eljárások (AOPs)

Reaktív gyökök generálásán alapuló módszerek:

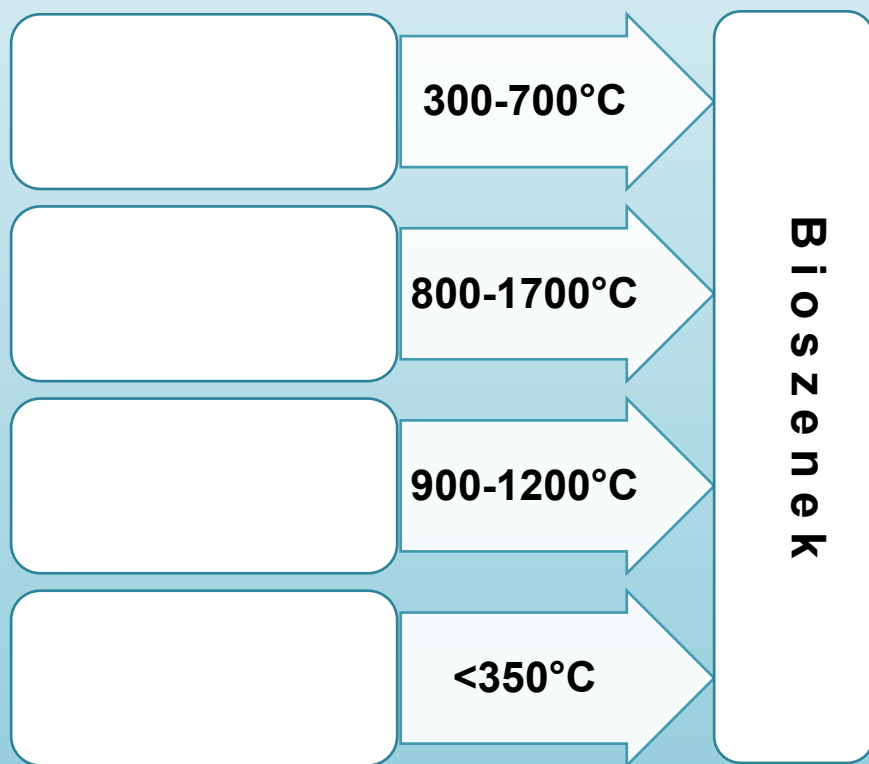
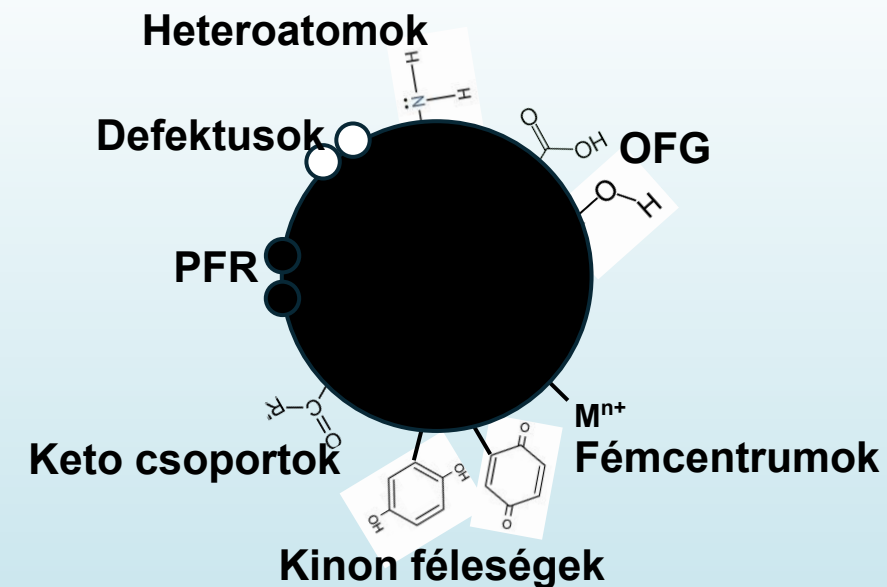
Ózonozás, H₂O₂, fotokatalízis, UV/VUV

Bioszenek

Bioszén:

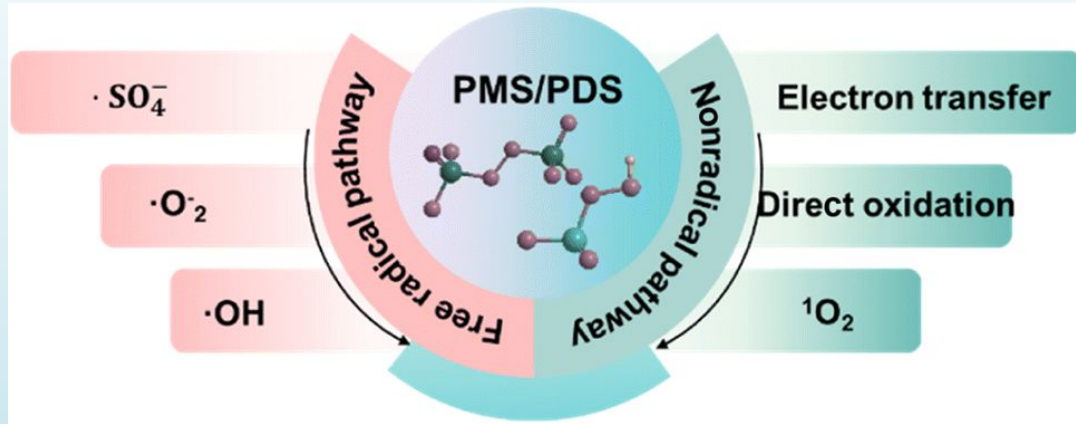
Széntartalmú anyag, amely biomasszából készül magas hőmérsékleten, oxigénszegény környezetben. Közismert adszorbens, de katalitikus tulajdonságai is ismertek.

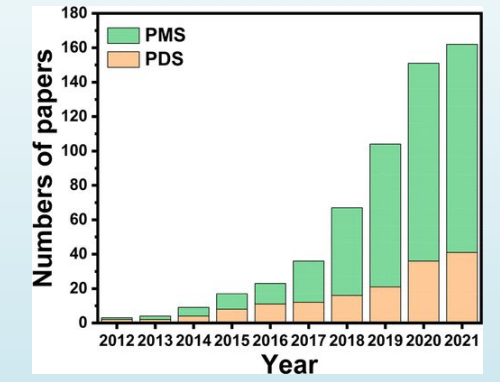
Hatásmechanizmus:

- Perzisztens szabadgyökök (PFR-k)
- Oxigéntartalmú funkciós csoportok (OFG-k)
- Heteroatomok mennyisége és minősége (pl. Fe, N)
- Grafitizáció mértéke □ töltésszeparáció

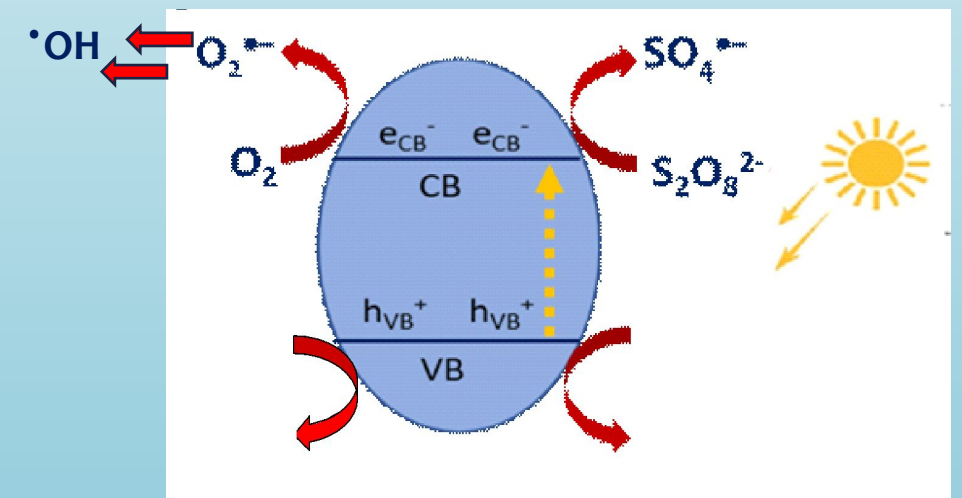
Perszulfát ion asszisztált fejlett oxidációs eljárások (PS-AOP-k)

Cikkek száma a perszulfát AOP-k témakörében

- Számos aktiválási mód lehetséges → Hevítés, szonikálás, UV fény, fotogerjesztett elektron, fémion,
- Gyökös és nemgyökös reakcióútvonalak között
- Nagy redoxpotenciál
- Relatív hosszú élettartam (30-40 μs)
- Széles pH tartományban használható
- De nagyobb szelektivitás
- Olcsó és stabil, könnyen szállítható/tárolható

Célkitűzések:

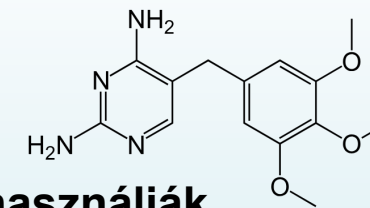
- Különböző hőmérsékleten
- 3 féle biomassza
- Golyósmalomban őrlés

- PMS hatásának vizsgálata
- Bioszén dózis hatása
- **Legjobb bioszén kiválasztása**

- Biomasszával összekeverve
- Kész bioszénnel összekeverve

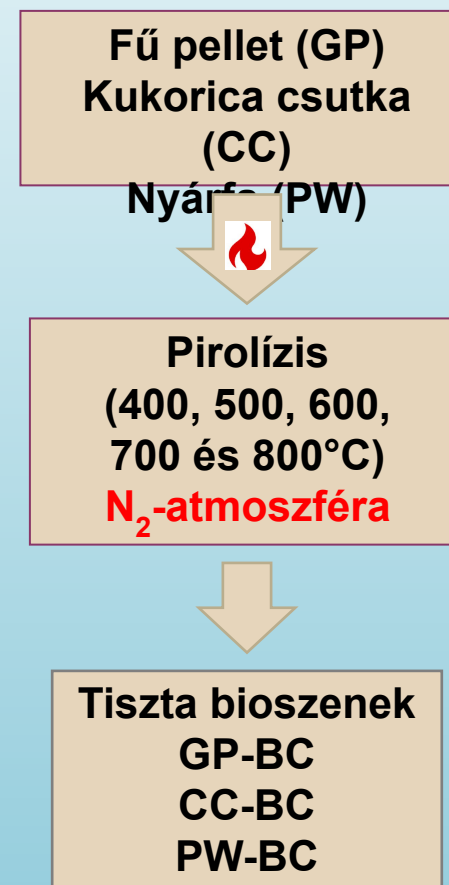
- Sötétben PMS-sel
- Megvilágítva
- Megvilágítva PMS-sel

Trimetoprim (TRIM)

- Húgyúti fertőzések ellen használják

- 77,5%-a végül a környezetbe kerül

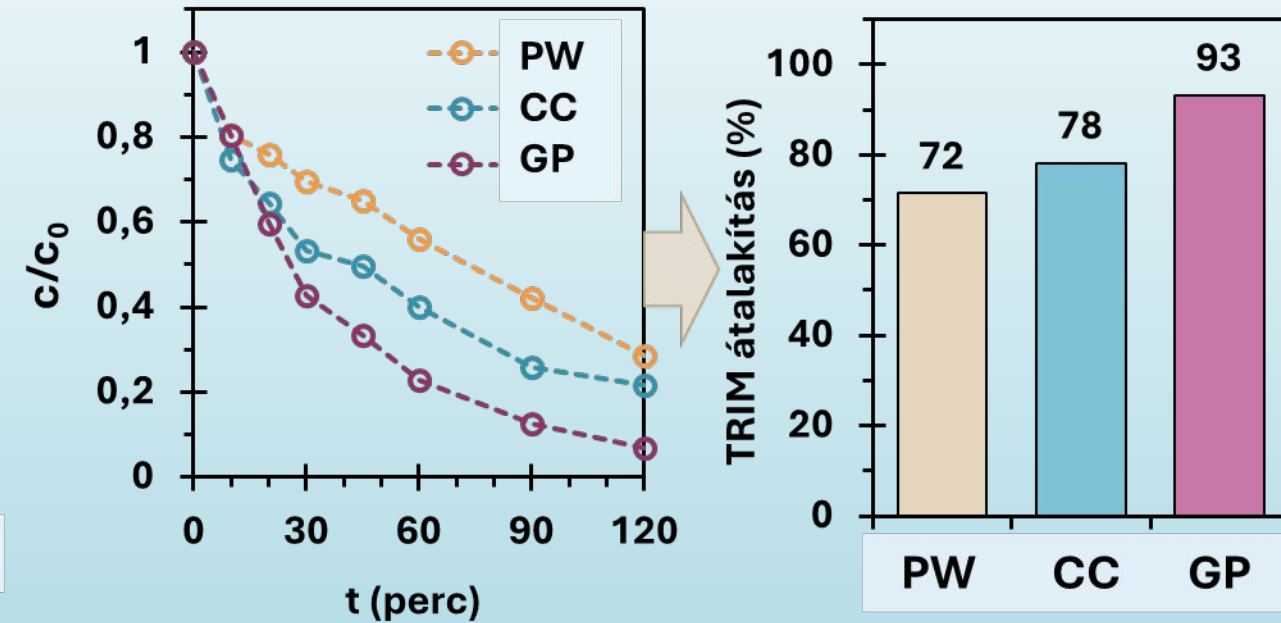
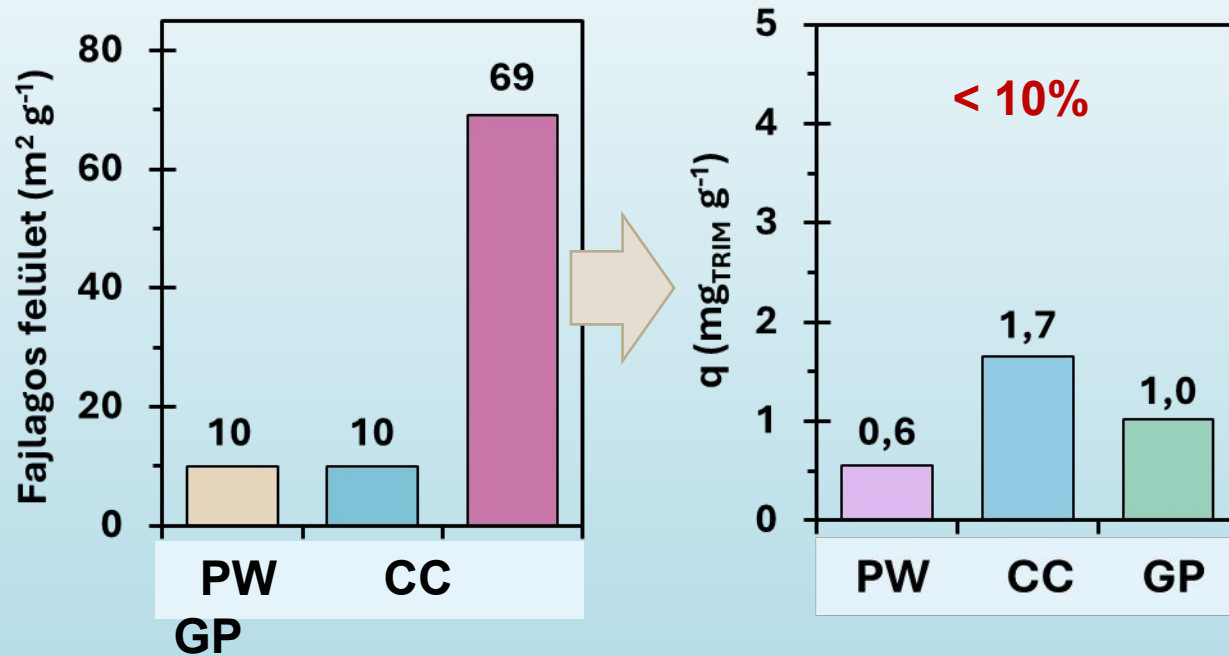
PW – nyárfa fűrészpor,
CC – kukoricacsutka
GP – széna pellet

Mérési paraméterek:

$$C_{TRIM} = 0,05 \text{ mM}$$

$$C_{BC} = 3 \text{ g/L}$$

$$C_{PMS} = 2 \text{ mM}$$

Adszorpció kapacitás vizsgálata

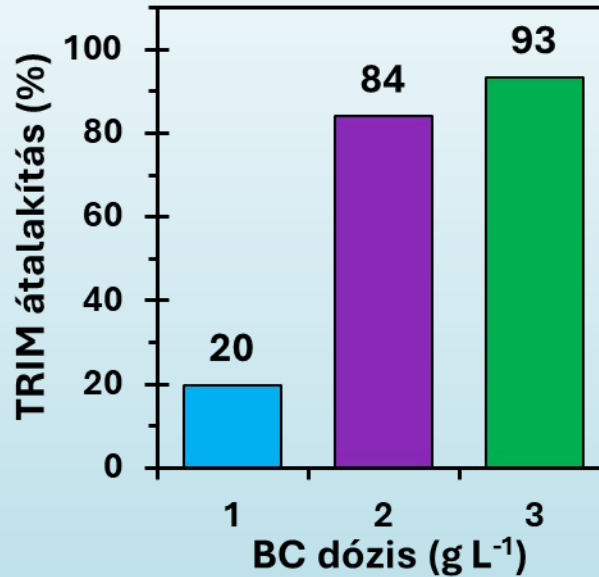
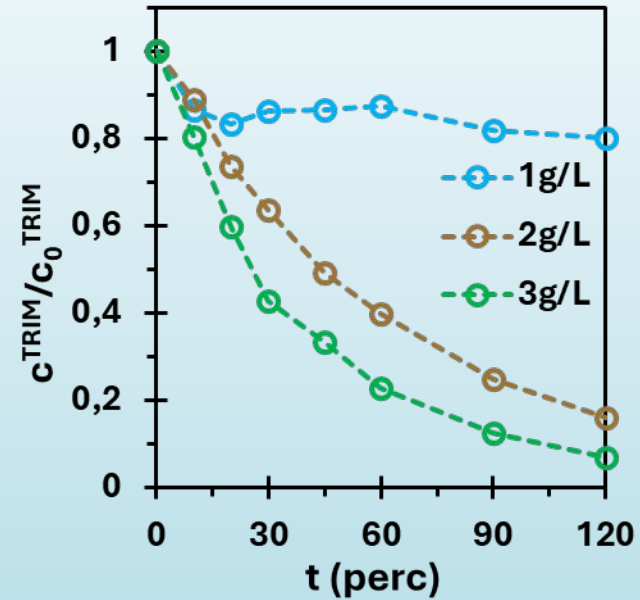
- ◆ A GP-nél volt a legnagyobb a fajlagos felület.
- ◆ DE! Az adszorpció kapacitásokban ez nem mutatkozik meg.

TRIM átalakítása PMS jelenlétében

- ◆ Adszorpció beállta után PMS hozzáadása

Hatékonyság: **GP > CC > PW**

GP-BC dózis hatása

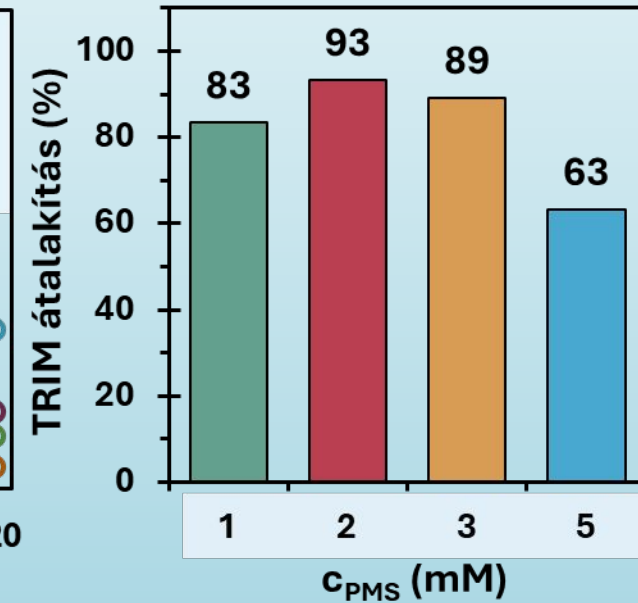
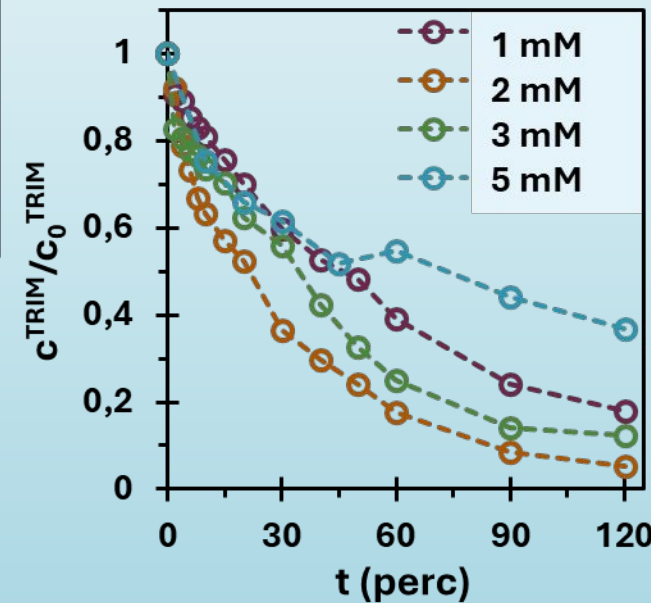
◆ Legnagyobb aktivitás 3 g/L-nél

Mérési paraméterek:

$C_{TRIM} = 0,05 \text{ mM}$

$C_{PMS} = 2 \text{ mM}$

PMS koncentráció hatása

◆ 2 mM-ig nőtt az aktivitás

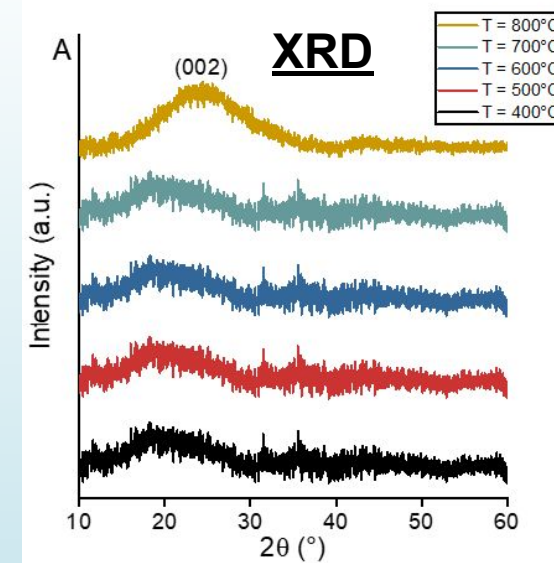
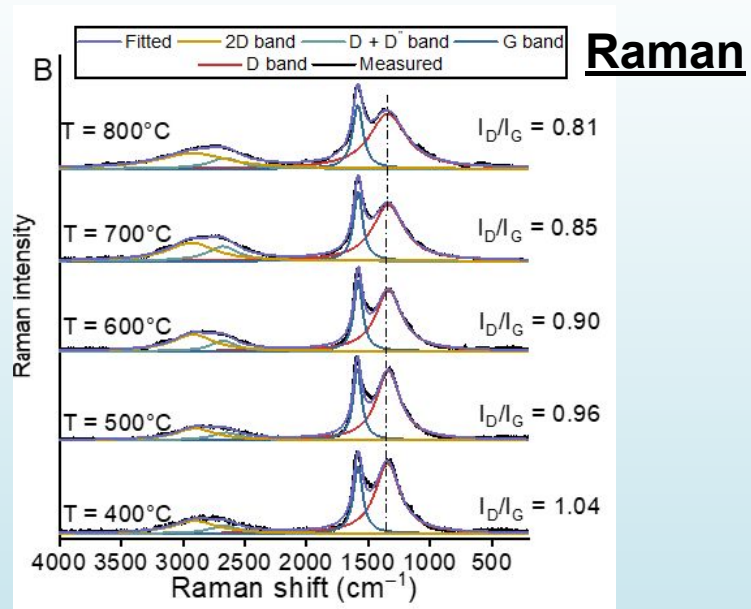
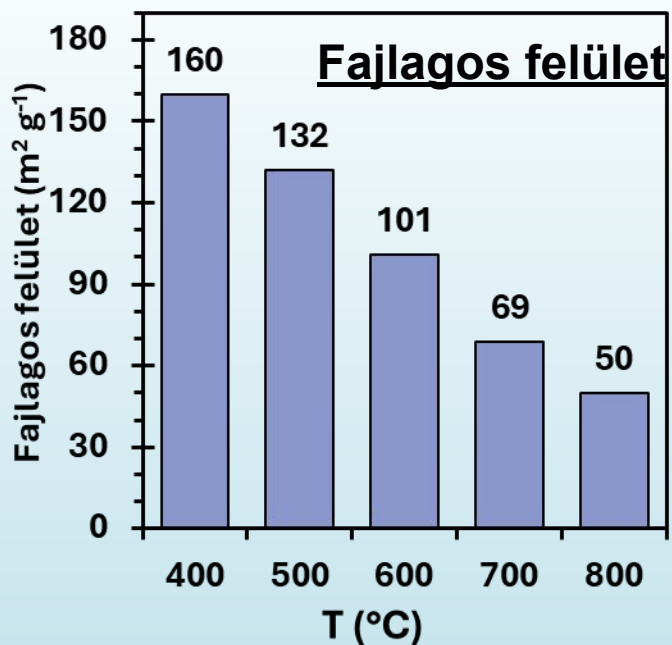
◆ Hatékonyság csökkenés: kompetíció és rekombináció

Mérési paraméterek:

$C_{TRIM} = 0,05 \text{ mM}$

$C_{BC} = 3 \text{ g/L}$

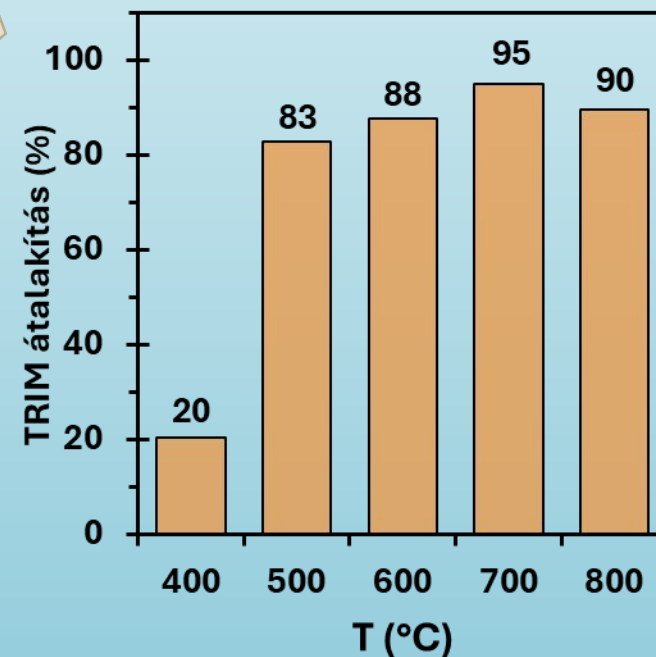
Pirolízis hőmérsékletének hatása

- ❖ A pirolízis hőmérséklet növelésével nőtt a katalitikus aktivitás.

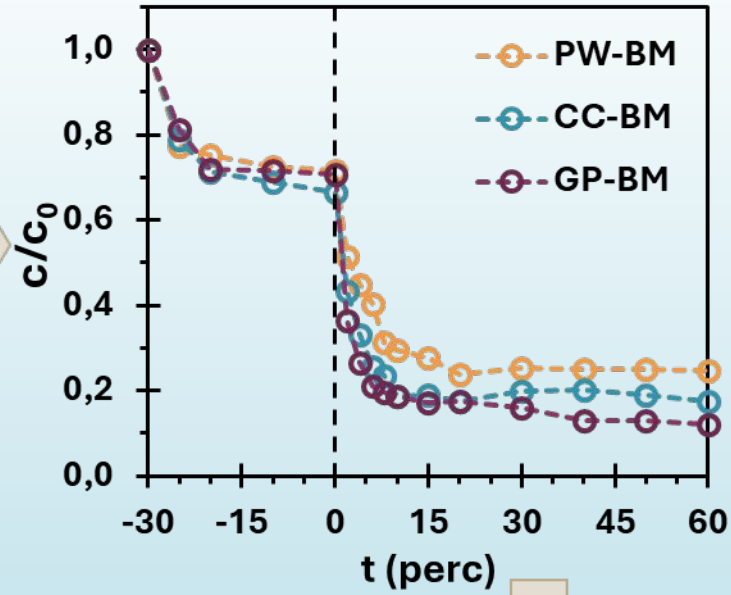
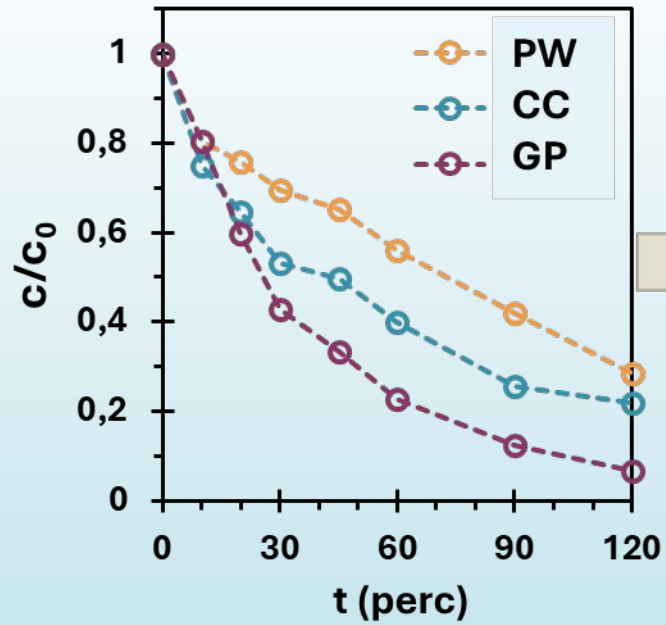
800°C < 700°C > 600°C > 500°C > 400°C

- ❖ A fajlagos felület csökkent.
- ❖ A grafitosodás növekedése volt pozitív hatással.
- ❖ A kristályosodás viszont negatívan hatott.

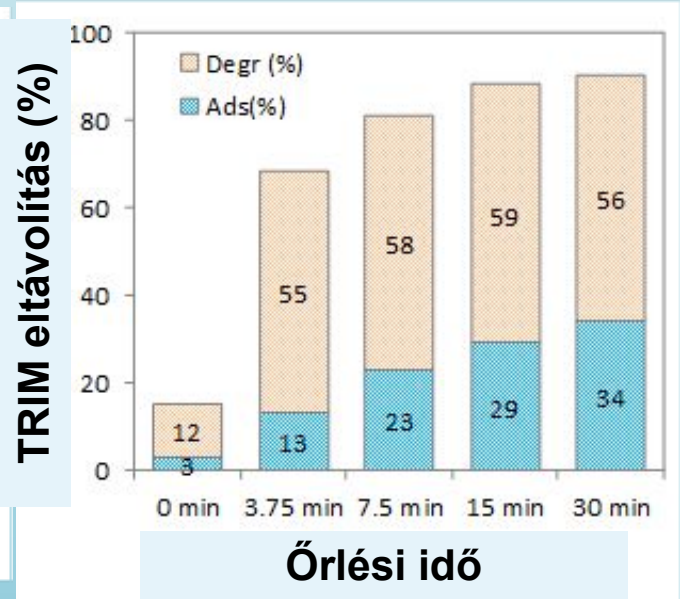
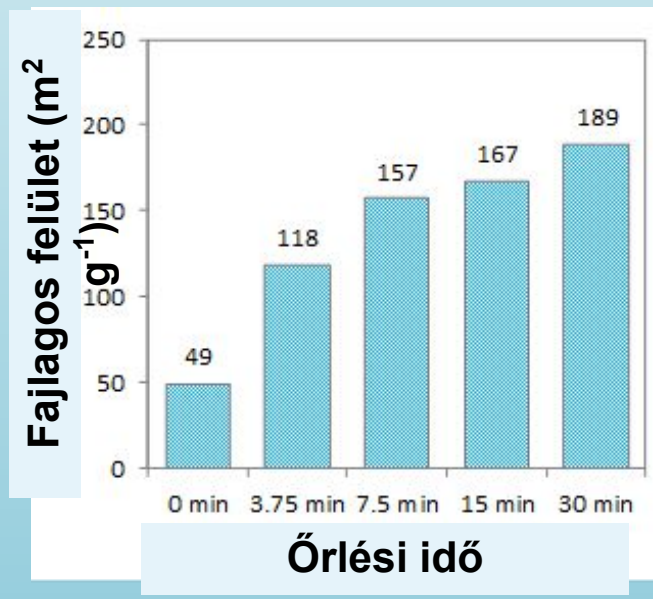
Katalitikus aktivitás

$C_{\text{TRIM}} = 0,05$
mM
 $C_{\text{BC}} = 3$ g/L
 $C_{\text{PMS}} = 2$ mM

$C_{TRIM} = 0,05 \text{ mM}$
 $C_{BC} = 0,5 \text{ g/L}$ (~~3,0 g/L~~)
 $C_{PMS} = 0,2 \text{ mM}$ (~~2,0 mM~~)

- ◆ Sokkal kevesebb BC és PMS is elegendő!
- ◆ Néhány perc őrlés is elegendő, utána már csak az adszorpciós kapacitás növekszik.

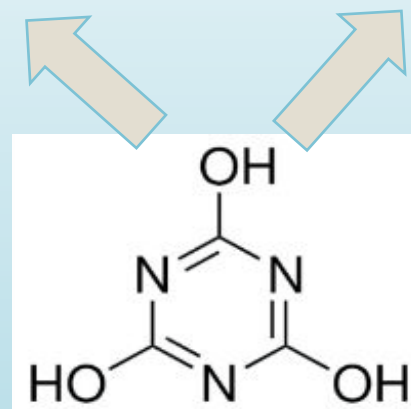
700°C-on előállított GP bioszén módosítása

N-dópolás:

- N-tartalmú funkciós csoportok létrehozása (piridin, pirol, grafitos N)
  - Új típusú aktív centrumok
- Nagyobb fajlagos felület
- A redox folyamatokban fontos elektrokémiai tulajdonságok javítása (vezetés, töltés transzfer)

A biomasszával keverve, 700°C-on pirolizálva

Melamin
66 w/w%
nitrogén

Különböző GP:M és BC:M arányokban, N₂ jelenlétében

Bioszén/g-C₃N₄:

- 550°C-on a melaminból polimer C₃N₄ keletkezik
  - Fotokatalitikus tulajdonságok
- Heteroátmenet (heterojunction), térbeli töltésszeparáció □ rekombináció gátlása
- A bioszén szerepe: vázanyag, adszorbens, elektrontranszfer, katalizátor

Elkészített bioszénnel keverve, 550°C-on újrahevítve

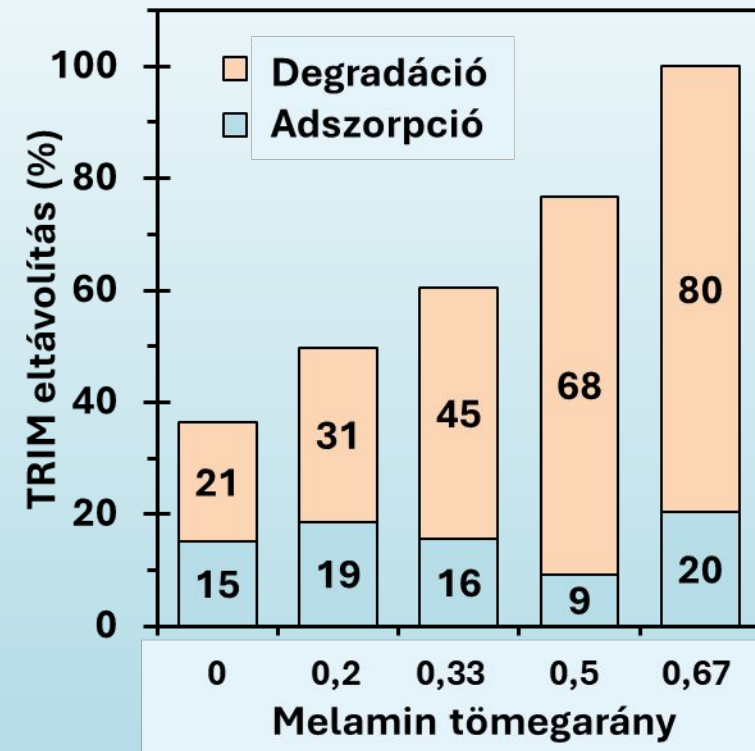
$$c_{\text{TRIM}} = 0,05 \text{ mM}$$

$$c_{\text{BC}} = 0,5 \text{ g/L}$$

$$c_{\text{PMS}} = 2 \text{ mM}$$

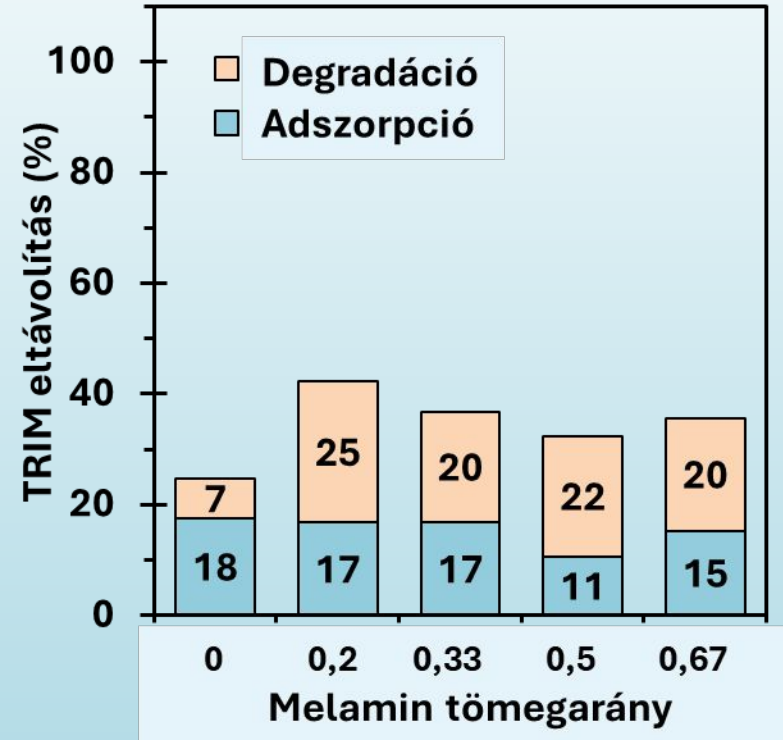
$$\lambda = 398 \text{ nm}$$

GP-M + PMS

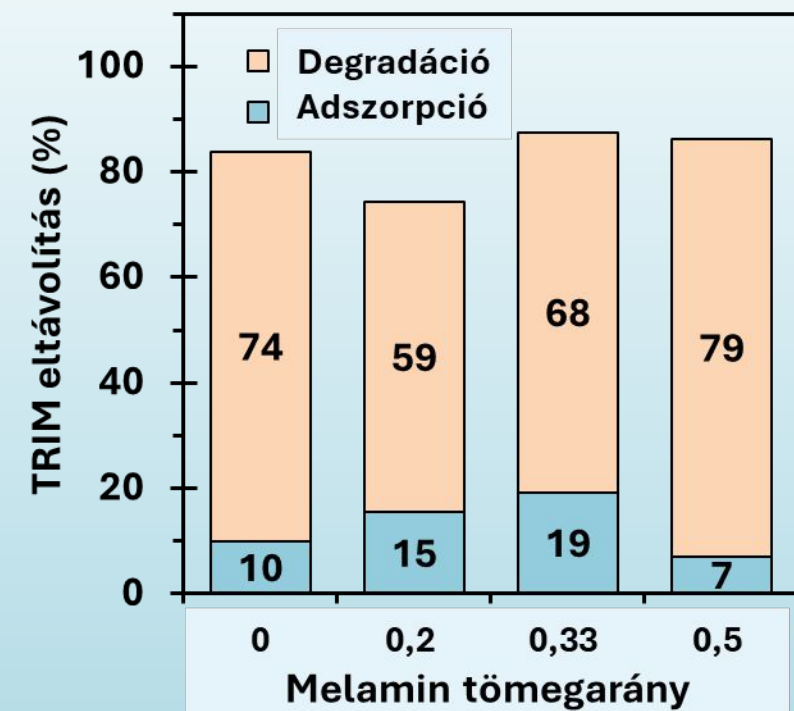
A N-tartalom növekedésével
javul a katalitikus aktivitás.

GP-M + UV

A N-dópolt bioszének nagyobb
fotokatalitikus aktivitással
rendelkezik.

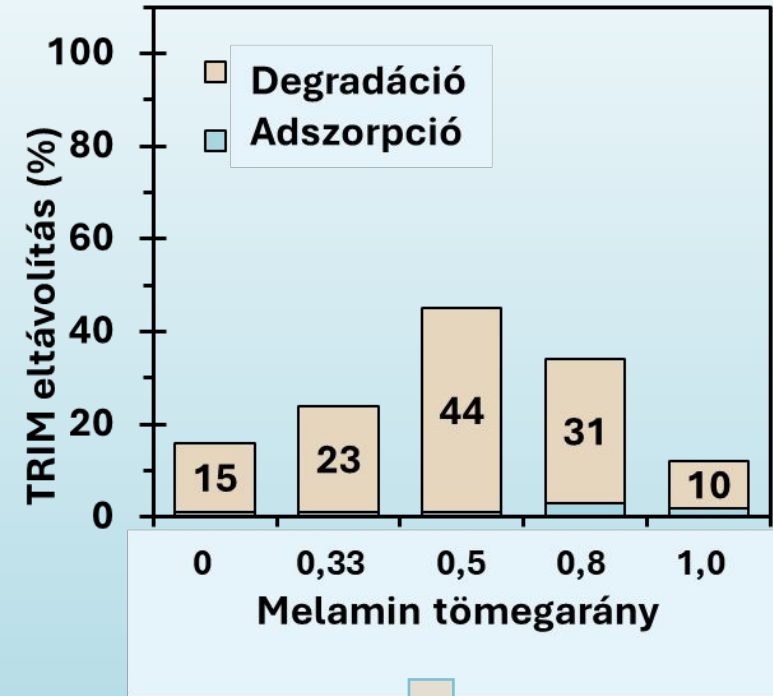
GP-M + UV + PMS

PMS jelenlétében megvilágítva
jelentős aktivitás növekedés.

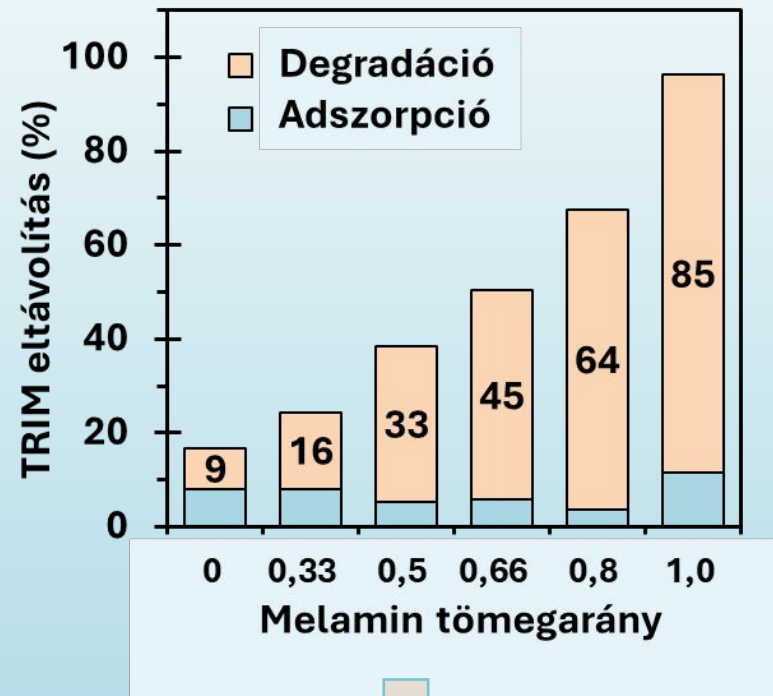
$c_{\text{TRIM}} = 0,05 \text{ mM}$
 $c_{\text{BC}} = 0,5 \text{ g/L}$
 $c_{\text{PMS}} = 2 \text{ mM}$
 $\lambda = 398 \text{ nm}$

BC-M + PMS

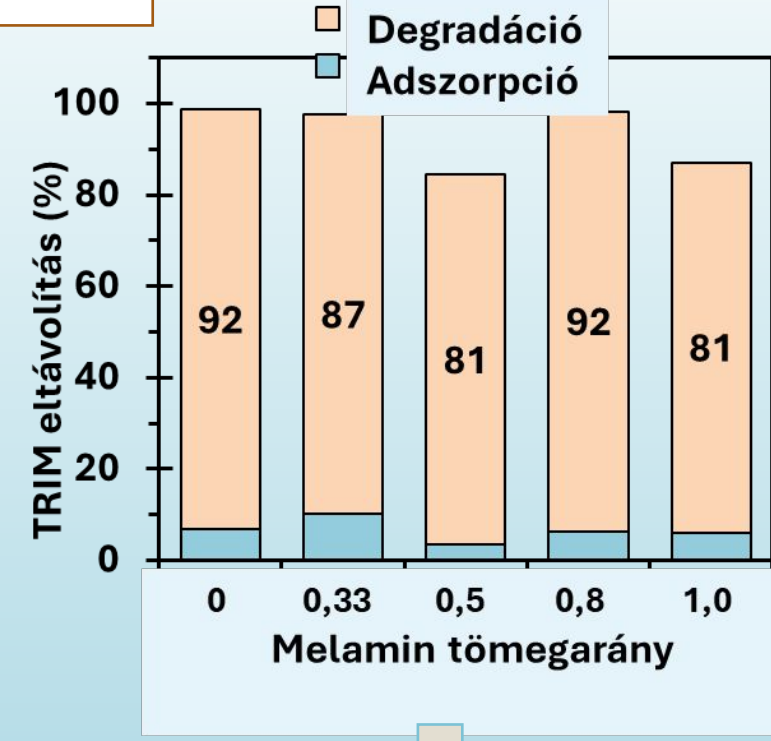
Kis g-C₃N₄ tartalom mellett
nőtt az aktivitás, de a
melamin növekedésével
csökken

BC-M + UV

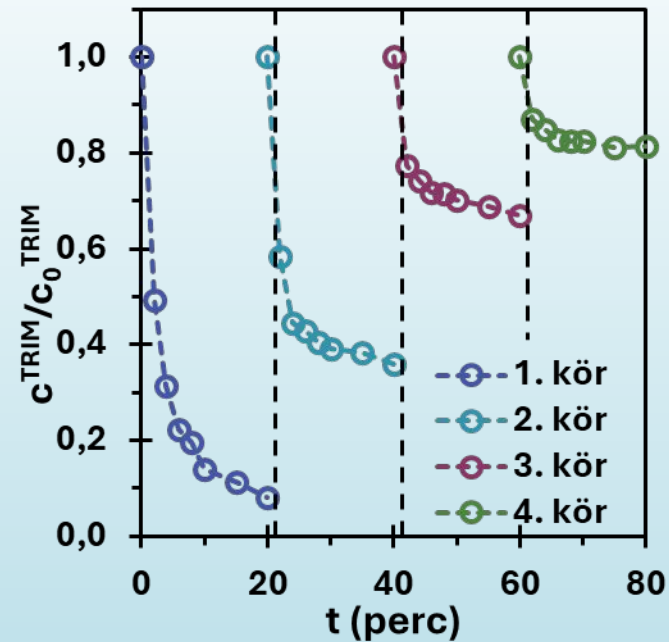
Melamin arány növelésével
nagyobb fotokatalitikus aktivitás
□ a g-C₃N₄ fotokatalizátor

BC-M + UV + PMS

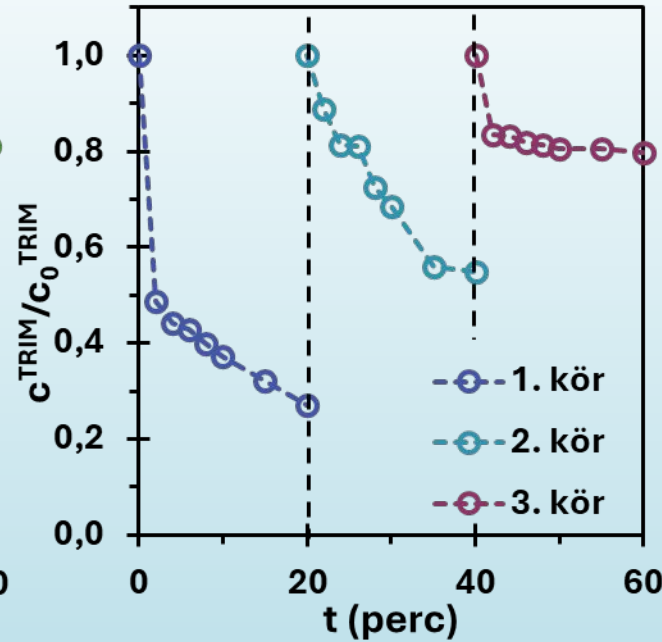

PMS jelenlétében megvilágítva
jelentős aktivitás

Ismételt használat

Regenerálás után

Bioszén/PS alkalmas AOP a mikroszennyezők ellen.

A golyósmalmos őrléssel jelentősen növelhető az aktivitás.

Grafitosság mértéke fontos paraméter.

Melaminnal való módosítás mindkét esetben előnyös volt.

- ◆ Katalitikus hatékonyság gyorsan csökken
- ◆ Köztitermékek adszorpciója
- ◆ Hosszútávú használathoz regeneráció szükséges (254 nm UV fény PDS jelenlétében)

Őrölt bioszén
 $C_{TRIM} = 0,05 \text{ mM}$
 $C_{BC} = 0,5 \text{ g/L}$
 $C_{PMS} = 2 \text{ mM}$

Köszönöm a figyelmet!